

Høring om kirkevalg - overordnede problemstillinger

(Besvart i nettskjema)

1. Jeg svarer som:

Annet - Fra universitets- og høyskolesektoren

2. Navn (råd/organisasjon/privatperson)

MF vitenskapelig høyskole

3. Kontaktperson (hvis innsender er råd eller organisasjon)

Inge Westly

4. Hvilken modell ønsker du/dere?

Modell B: Modell med utgangspunkt i selvstendige lister, og med nominasjonskomité kun der selvstendige lister ikke foreligger

5. Har du/dere merknader til spørsmålet om modellvalg?

Ordningen som ble benyttet ved valget i 2019 var et resultat av at to ulike og delvis motstridende prinsipper ble lagt til grunn: Et valg mellom grupperinger og et valg mellom personer. Dette førte til en uheldig asymmetri i valget. Det kan gis gode argumenter for begge prinsipper, slik høringsnotatet redegjør for. Slik situasjonen er, med grupperinger som ønsker å stille til valg, er en ordning i tråd med modell B det mest realistiske. Et avgjørende anliggende er at valgalternativene framstår mest mulig klart for velgerne: Her vil en ordning med lister med hver sine profiler være et godt redskap. Godt utformet kan en slik modell ivareta et konstruktivt kirkelig «uenighetsfellesskap», der meningsbrytning kan utnyttes positivt og ikke ende opp i lammende polarisering. Grupperinger som stiller til valg har sin viktigste kirke-demokratiske funksjon som nomineringsgrupper. Deres primære oppgave er å stille kandidater til valgene. Mellom valgene er det kirkelige fellesskapet best tjent med en konsensussøkende kultur, der gruppedannelser og fraksjoner ikke får en dominerende eller bindende rolle. Det er også etter vårt syn viktig at grupperinger som stiller lister, gjør det med utgangspunkt i kirkelige og teologiske idealer, ikke i partipolitiske eller andre ideologiske idealer. Noe slikt er imidlertid vanskelig å regelfeste, men handler mer om hvilken kultur som blir etablert på dette feltet. Her har alle aktører et ansvar. En omkostning ved å avskaffe Nominasjonskomiteens liste er at en menighetsrådenes rolle i valget reduseres. Dette bør kompenseres gjennom andre tiltak som f.eks. å regelfeste en adgang for nomineringsgruppene til å be menighetsrådene om forslag til kandidater på de respektive listene.

6. Har du/dere merknader til forslaget om forenklet ordning for valg av nominasjonskomité?

Vi har ingen kommentar til dette.

7. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 2: Åpne for supplerende nominasjon uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste.

8. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det er viktig at gis størst mulig adgang til å foreslå kandidater, slik at ulike alternativer kan bli representert ved valget. En raus ordning for supplerende nominasjon vil ivareta dette.

9. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

Alternativ 2

10. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det viktigste hensynet er her at velgerne blir best mulig opplyst om alternativene. Derfor bør ikke ansvar for informasjon overlates til listene alene, men følge en felles mal. Det utelukker ikke det arbeidet listene selv må gjøre for å presentere seg.

11. Kirkeloven § 4 fastsatte at «kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Bør denne bestemmelsen videreføres?

Ja, dette bør fastsettes i kirkevalgreglene.

12. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Det kan anføres prinsipielle argumenter mot en ordning der kirkevalg avvikles på samme tid og sted som offentlige valg. En slik ordning kan gi et feilaktig inntrykk av at statsborgerskap og kirkemedlemskap er ett og det samme. Ordningen kan også være problematisk ut fra et likebehandlingsperspektiv. I en situasjon der det kirkelige demokrati er under utvikling og enda ikke helt har funnet sin form, er det likevel sterke pragmatiske grunner som taler for at ordningen videreføres. Når de kirkelige valgene i enda større grad har befestet sin posisjon i medlemmenes bevissthet, vil det på et senere tidspunkt være enklere å gjennomføre dem på et annet tidspunkt og/eller lokalisering, dersom dette skulle være formålstjenlig. Fordi dette er et spørsmål der forutsetningene etter hvert kan bli endret, er dette noe som bør regelfestes i kirkevalgreglene og ikke i kirkeordningen.

13. Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense og stemmetillegg ved valg av menighetsråd.

Enig

14. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Vi støtter argumentene i høringsnotatet om at dette ivaretar hensynet til dem som leverer urettet liste.

15. Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense for Nominasjonskomiteens liste ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dette forslaget innebærer også å beholde dagens ordning med stemmetillegg på lister fra nomineringsgrupper.

Enig

16. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Dette blir ikke aktuelt hvis ordning med Nominasjonskomiteens liste bortfaller. Hvis ikke, gjelder argumentet om hensynet til dem som leverer urettet liste.

17. Hvilket alternativ ønsker du/dere?

3. Fastsette felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming

18. Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Vi mener det er viktig at valget framstår mest mulig enhetlig og enkelt å forholde seg til for velgerne. En nasjonal standard for forhåndsstemming vil derfor være å foretrekke. Det utelukker ikke at man lokalt kan ha et mer omfattende tilbud enn det som ligger i den nasjonale standarden.